6. MEKTUP

٦- ﴿ وَالْمَكْتُوبُ السَّادِسُ: اِلَى صَاحِبِ الْمَعَارِفِ الشَّيْخِ بَدِيعِ الدِّينِ فِى بَيَانِ اَنَّ ايلاَمَ الْمَحْبُوبِ وَجَلاَلَهُ اَحَبُّ مِنْ اِنْعَامِهِ وَجَمَالِهِ ﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلاَمٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى وَصَلَتِ الصَّحِيفَةُ الشَّرِيفَةُ الْمُرْسَلَةُ مَصْحُوبَةً بِالشَّيْخِ فَتْحِ اللهِ وَقَدْ كَتَبْتُمُ الشِّكَايَةَ مِنْ جَفَاءِ الْخَلْقِ وَمَلاَمَتِهِمْ وَالْحَالُ اَنَّهَا عَيْنُ جَمَالِ هَذِهِ الطَّائِفَةِ وَصَيْقَلُ صَدَائِهِمْ فَكَيْفَ تَكُونُ بَاعِثَةً عَلَى الْقَبْضِ وَالْكُدُورَةِ وَلَمَّا وَصَلَ هَذَا الْفَقِيرُ فِى اَوَائِلِ الْحَالِ اِلَى هَذِهِ الْقَلْعَةِ صَارَ مَحْسُوسًا اَنَّ اَنْوَارَ مَلاَمَةِ الْخَلْقِ تَرِدُ مِنَ الْقُرَى وَالْبِلاَدِ مُتَوَالِيَةً وَمُتَتَابِعَةً كَالسَّحَابِ النُّورَانِيِّ وَتُرَقِّى الْمُعَامَلَةَ مِنَ الْحَضِيضِ اِلَى الْاَوْجِ وَقَدْ قَطَعْتُمُ الْمَرَاحِلَ سِنِينَ بِالتَّرْبِيَةِ الْجَمَالِيَّةِ فَيَنْبَغِى الْآنَ اَنْ تَقْطَعُوا الْمَسَافَةَ بِالتَّرْبِيَةِ الْجَلاَلِيَّةِ وَاَنْ تَكُونُوا فِى مَقَامِ الصَّبْرِ بَلْ فِى مَقَامِ الرِّضَاءِ وَاَنْ تَرَوُا الْجَمَالَ وَالْجَلاَلَ مُتَسَاوِيَيْنِ وَكَتَبْتُمْ أَيْضًا اَنَّ مِنْ وَقْتِ ظُهُورِ الْفِتْنَةِ لَمْ يَبْقَ ذَوْقٌ وَلاَ حَالٌ كَانَ يَنْبَغِى اَنْ يَتَضَاعَفَ الذَّوْقُ وَالْحَالُ فَاِنَّ جَفَاءَ الْمَحْبُوبِ يُورِثُ اللَّذَّةَ اَكْثَرَ مِنْ وَفَائِهِ اَىُّ بَلاَءٍ وَقَعَ حَتَّى يُتَكَلَّمُ مِثْلَ الْعَوَامِّ وَيُتَبَاعَدُ مِنَ الْمَحَبَّةِ الذَّاتِيَّةِ يَنْبَغِى اَنْ يَعْتَقِدَ الْجَلاَلَ فَوْقَ الْجَمَالِ وَاَنْ يَتَصَوَّرَ الْاِيلاَمَ اَفْضَلَ مِنَ الْاِنْعَامِ عَلَي خِلاَفِ مَا مَضَي فَاِنَّ فِي الْجَمَالِ وَالْاِنْعَامِ مُرَادُ الْمَحْبُوبِ مَشُوبٌ بِمُرَادِ النَّفْسِ وَفِى الْجَلاَلِ وَالْاِيلاَمِ خَالِصُ مُرَادِ الْمَحْبُوبِ وَخِلاَفُ مُرَادِ النَّفْسِ وَالْوَقْتُ وَالْحَالُ هُنَا غَيْرُ الْوَقْتِ وَالْحَالِ السَّابِقَيْنِ شَتَّانَ مَا بَيْنَهُمَا وَكَتَبْتُمْ فِى حَقِّ زِيَارَةِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ لاَ مَانِعَ مِنْهُ حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلِ.

TÜRKÇE ANLAMI

Şeyh Bediuddin'e gönderilmiştir. Sevgili'nin eziyet ve celalinin ikram ve cemalinden daha sevimli olduğu hakkındadır.

Allah'a hamd, peygamberlere selam olsun. Şeyh Fethullah eliyle gönderdiğiniz kıymetli mektubunuz elimize ulaştı. Mektubunuzda insanların size verdiği eziyetlerden şikayette bulunuyorsunuz. Halbuki Allah dostlarının büyüklüğü ve şöhreti bundan kaynaklanmaktadır. Nasıl olur da bu hal sizin için bir tutukluk ve rahatsızlık sebebi olur!

Bu fakir hapishaneye ilk girdiği zamanlar, kendisiyle ilgili olarak dört bir yanda çıkan söylentileri adeta bir nur bulutu gibi görmekteydi. Artık Allah ile olan muamele daha yüksek mertebelere varmış durumdadır. Bunca yıl Allah'ın cemal sıfatıyla terbiye edildiniz. Bundan böyle celal sıfatının terbiyesiyle yola devam edeceksiniz. Artık sabır ve rıza makamında bulunmanız ve Allah'ın celaliyle cemalini birbirine denk bulmanız gerekiyor.

Mektubunuzda fitnenin[156] zuhur ettiği vakit ortada ne bir hal ne de bir zevk kalmadığını yazmışsınız. Oysa o sıralar hal ve zevkinizin katlanması gerekirdi. Zira sevgilinin cefası nimetinden daha fazla lezzet verir. Başımıza daha ne bela geldi ki, sıradan insanlar gibi şikayetçi olalım ve zati muhabbeti feda edelim. Allah'ın celalinin cemalinden daha üstün olduğuna ve onun bize çektireceği acının tattıracağı lezzetten daha değerli olduğuna inanmalıyız. Zira onun celal ve cefası nefsimizin isteklerine aykırı olup sadece onun isteğini ifade etmektedir. Buradaki halimiz önceki halimizden çok farklıdır.

Ayrıca mektubunuzda Harem-i Şerif'i ziyaret etmek istediğinizi bildiriyorsunuz. Ziyaretinize bir mani yoktur. Allah bize yeter, o ne güzel vekildir!

KELİME ANLAMI

6. ≺ **وَالْمَكْتُوبُ السَّادِسُ Altıncı mektup** *(Kime gönderilmiştir?)* **اِلَى صَاحِبِ الْمَعَارِفِ الشَّيْخِ بَدِيعِ الدِّينِ Marifet sahibi Şeyh Bediuddin'e** *(Ne hakkındadır?)* **فِى بَيَانِ Şunun beyanındadır ki, اَنَّ اِيلاَمَ الْمَحْبُوبِ وَجَلاَلَهُ Sevgilinin elem vermesi ve celali** *(Nedir?)* **اَحَبُّ مِنَ انْعَامِه وَجَمَالِه Nimet vermesi ve cemalinden daha sevgilidir** ≻

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ Hamd Allah'a وَسَلاَمٌ Selam ise عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى Seçtiği kullarına olsun وَصَلَتِ الصَّحِيفَةُ الشَّرِيفَةُ الْمُرْسَلَةُ Gönderilen değerli mektup ulaştı *(Nasıl gönderilen?)* مَصْحُوبَةً بِالشَّيْخِ فَتْحِ اللّٰهِ Şeyh Fethullah'la beraber وَقَدْ كَتَبْتُمُ الشِّكَايَةَ Siz şikayet yazmışsınız *(Neden?)* مِنْ جَفَاءِ الْخَلْقِ وَمَلاَمَتِهِمْ Halkın cefa ve kınamalarından وَالْحَالُ اَنَّهَا Halbuki bu *(Nedir?)* عَيْنُ جَمَالِ هٰذِهِ الطَّائِفَةِ Bu taifenin cemalinin ta kendisidir-

---

[156] Fitne, İmam-ı Rabbani'nin bir entrikayla Cihangir Şah tarafından zindana atılması hadisesidir.

عَلَى *(Neye?)* Nasıl sebep olur فَكَيْفَ تَكُونُ بَاعِثَةً Ve paslarının cilacısıdır وَصَيْقَلُ صَدَائِهِمْ الْقَبْضِ وَالْكُدُورَةِ Kabızlık ve kedere وَلَمَّا وَصَلَ هَذَا الْفَقِيرُ Bu fakir ne zaman ki ulaştı *(Ne zaman?)* صَارَ Bu kaleye/hapse اِلَى هَذِهِ الْقَلْعَةِ *(Neye?)* Durumun ilk anlarında فِى اَوَائِلِ الْحَالِ تَرِدُ مِنَ الْقُرَى وَالْبِلاَدِ Halkın kınama nurları اَنَّ اَنْوَارَ مَلاَمَةِ الْخَلْقِ Hissedildi ki, مَحْسُوسًا Belde ve köylerden gelmektedir *(Nasıl?)* مُتَوَالِيَةً وَمُتَتَابِعَةً Peş peşe ve ardı ardına *(Ne gibi?)* مِنَ Ve muameleyi yükseltiyor *(Neden?)* وَتُرَقِّى الْمُعَامَلَةَ Nurani bir bulut gibi كَالسَّحَابِ النُّورَانِىِّ الْحَضِيضِ اِلَى الاَوْجِ Düzlükten zirveye وَقَدْ قَطَعْتُمُ الْمَرَاحِلَ سِنِينَ Senelerdir merhaleleri kat ettiniz *(Nasıl?)* اَنْ تَقْطَعُوا *(Ne?)* Şimdi lazımdır فَيَنْبَغِى الآنَ Cemali terbiye ile بِالتَّرْبِيَةِ الْجَمَالِيَّةِ الْمَسَافَةَ Mesafeyi kat etmeniz *(Nasıl?)* بِالتَّرْبِيَةِ الْجَلاَلِيَّةِ Celali terbiye ile وَاَنْ تَكُونُوا فِى مَقَامِ الصَّبْرِ Ve sabır makamında olmanız بَلْ فِى مَقَامِ الرِّضَاءِ Hatta rıza makamında olmanız وَكَتَبْتُمْ أَيْضًا مُتَسَاوِيَيْنِ *(Nasıl?)* Eşit وَاَنْ تَرَوُا الْجَمَالَ وَالْجَلاَلَ Cemal ve celali görmeniz لَمْ يَبْقَ ذَوْقٌ Fitne ortaya çıktığından beri اَنَّ مِنْ وَقْتِ ظُهُورِ الْفِتْنَةِ Ve de yazmışsınız ki, وَلاَ حَالٌ Zevk ve hal kalmadı كَانَ يَنْبَغِى اَنْ يَتَضَاعَفَ الذَّوْقُ وَالْحَالُ Zevk ve halin katlanması gerekirdi فَاِنَّ جَفَاءَ الْمَحْبُوبِ *(Nedir?)* Zira sevgilinin cefası يُورِثُ اللَّذَّةَ Lezzet verir *(Nasıl?)* اَكْثَرَ مِنْ وَفَائِهِ Vefasından daha fazla اَىُّ بَلاَءٍ وَقَعَ Nasıl bir bela vaki oldu ki? حَتَّى يُتَكَلَّمُ مِثْلَ الْعَوَامِّ Avam gibi konuşuluyor وَيُتَبَاعَدُ Ve uzaklaşılıyor *(Neden?)* مِنَ الْمَحَبَّةِ الذَّاتِيَّةِ Zati muhabbetten يَنْبَغِى اَنْ يَعْتَقِدَ الْجَلاَلَ Celali görmek lazımdır *(Nasıl?)* فَوْقَ الْجَمَالِ Cemalin üstünde وَاَنْ يَتَصَوَّرَ الايلاَمَ Ve elem vermeyi düşünmek lazımdır *(Nasıl?)* اَفْضَلَ مِنَ الاِنْعَامِ Nimet vermekten daha üstün عَلَي خِلاَفِ مَا مَضَي Geçmişte olanın aksine فَاِنَّ فِي الْجَمَالِ وَالاِنْعَامِ Çünkü cemal ve nimet vermede مُرَادُ الْمَحْبُوبِ Sevgilinin muradı *(Nedir?)* مَشُوبٌ بِمُرَادِ النَّفْسِ Nefsin muradıyla karışmıştır وَفِى الْجَلاَلِ وَالايلاَمِ *(Ne?)* Celal ve elem vermede ise vardır خَالِصُ مُرَادِ الْمَحْبُوبِ Sadece sevgilinin muradı وَخِلاَفُ مُرَادِ النَّفْسِ Ve nefsin muradının aksi vardır وَالْوَقْتُ وَالْحَالُ هُنَا Buradaki vakit ve hal *(Nedir?)* غَيْرُ الْوَقْتِ وَالْحَالِ السَّابِقَيْنِ Geçen vakit ve halden başkadır شَتَّانَ مَا بَيْنَهُمَا Aralarında ne kadar fark vardır وَكَتَبْتُمْ Ve yazmışsınız *(Ne hakkında?)* فِى حَقِّ زِيَارَةِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ İki haremi şerifi ziyaret hakkında لاَ مَانِعَ مِنْهُ Ona engel yoktur حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ Allah bize yeter o ne güzel vekildir...